

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної

та навчальної роботи

_____ О.Б.Жильцов

“ _____ ” _____ 2013 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПРОФЕСІЙНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ВИКЛАДАЧ МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ» (БЕЗПЕРЕРВНА)

Спеціальність: 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»

Інститут мистецтв

Київ – 2013 рік

Робоча програма «Виробничо-професійна практика зі спеціалізації «Викладач методики музичного виховання» (безперервна) для студентів галузі знань 0202 «Музичне мистецтво», спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво», 19 с.

Розробник: **Соболь Наталія Віталіївна**, асистент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Протокол від “4” вересня 2013 року №2

Завідувач кафедри теорії

та методики музичного мистецтва _____ О.М. Олексюк
(підпис)

Зміст
робочої програми
виробничої професійної практики зі спеціалізації
«Викладач методики музичного виховання» (безперервна)
за кредитно-модульною системою
освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»

Пояснювальна записка.

Структура робочої програми.

1. Опис практики.
2. Цілі та завдання виробничої професійної практики зі спеціалізації «Викладач методики музичного виховання» (безперервна), формування компетенцій.
3. Програма виробничої професійної практики зі спеціалізації «Викладач методики музичного виховання» (безперервна).
4. Організація і зміст практики по тижням.
5. Місце і час проведення практики.
6. Звітність.
7. Критерії оцінювання студентів.

Зразки оформлення звітної документації.

Рекомендована література.

Пояснювальна записка

Студенти спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво», проходять виробничо-професійну практику зі спеціалізації «Викладач методики музичного виховання» (безперервна) у ІХ та Х семестрах (освітньо-кваліфікаційний рівень - магістр) на базі вищих навчальних закладів І-ІІ або ІІІ-ІV рівнів акредитації.

Загальна тривалість практики: 2 тижні.

Студент-практикант залучається до навчально-виховного процесу сучасного вузу, знайомиться з принципами роботи вищих навчальних закладів, з правилами організації та проведення лекцій. Протягом педагогічної практики студенти працюють над підготовкою та проведенням лекцій студентам молодших курсів з курсу навчальної дисципліни «Методика музичного виховання», розробляють контрольні завдання та наочні матеріали.

У ході спостереження лекцій з методики музичного мистецтва, проведених лектором, студенти-практиканти вчаться аналізувати їх та скласти плани-конспекти лекцій.

Демонстрація власного лекційного матеріалу та презентація контрольних завдань з предмету проводиться в присутності керівника практики від ВНЗ та керівника практики від бази практики.

Після проходження виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна) студенти готують залікову документацію, яка включає в себе щоденник практики, індивідуальний план роботи практиканта, конспекти відвіданих та підготовлених лекцій, розроблені контрольні завдання по вивченому матеріалу, звіт про проходження практики, відгук від керівника бази практики, характеристику на практиканта від бази практики.

Структура робочої програми.

1. Опис практики

Виробнича професійна практика	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика педагогічної практики (навчальна)
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i> Змістовні модулі: <i>3 модулі</i> Загальний обсяг практики (години): <i>108 годин</i> <i>2 тижні</i> Тижневих годин: <i>54 години</i>	Шифр та назва галузі знань: <i>0202 «Мистецтво»</i> Шифр та назва спеціальності: <i>8.02020401 «Музичне мистецтво»</i> Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>магістр</i>	Нормативна Рік підготовки: <i>1</i> Семестр: <i>9, 10</i>

2. Цілі та завдання педагогічної практики:

Метою виробничої професійної практики зі спеціалізації «Викладач методики музичного виховання» (безперервна) є оволодіння студентами професійними вміннями та навичками планування й організації педагогічного процесу у вищому навчальному закладі, поглиблення знань, розвиток і вдосконалення комплексних професійно-педагогічних умінь і навичок, стимулювання до педагогічної творчості.

Специфічною особливістю даної практики є те, що студенти на певний період стають членами педагогічного колективу вищих навчальних закладів I-II або III-IV рівнів акредитації. Отже, підпорядковують свої дії згідно

розпорядку навчального процесу, керуються єдиними вимогами до студентів, додержуються трудової дисципліни.

Завдання:

1. Актуалізація опорних знань студентів із психолого-педагогічних дисциплін (загальна та вікова психологія, педагогіка, методика викладання музики у школі), їх узагальнення та систематизація
2. Ознайомлення з організацією навчального процесу з музичних дисциплін у вищому навчальному закладі.
3. Спостереження та аналіз досвіду роботи викладача вузу у процесі викладання теоретичних дисциплін.
4. Формування вмінь складати тематичне планування та план-конспект лекції.
5. Отримання психолого-педагогічних, методичних і спеціальних знань, їх застосування у вирішенні конкретних педагогічних задач.
6. Здобуття професійно-педагогічних особистісних якостей (вміння проявляти витримку, педагогічний такт, гуманне ставлення до студентів, культура спілкування тощо).
7. Виховання стійкого інтересу до обраної професії і потреби в педагогічній самоосвіті.
8. Вироблення творчого та дослідницького підходу до педагогічної діяльності.
9. Формування і розвиток виконавських умінь і навичок.
10. Розвиток у майбутніх педагогів прагнення до самовдосконалення і професійного самотворення, побудова перспектив професійного самозростання тощо.

У результаті проходження виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна) студенти повинні **знати:**

- базові положення нормативних документів у галузі музично-естетичної освіти;
- ключові положення методології загальної музичної освіти;
- зміст та структуру базової та профільної програм з музичного мистецтва, а також відповідних підручників;
- сутність і функції методики музичного виховання у школі (знання, передбачені вибраною спеціалізацією);
- різноманіття форм, методів організації музичної освіти у ВНЗ;
- способи діагностики навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва;
- особливості організації навчально-виховного процесу в сучасних освітніх закладах;
- основні закономірності, принципи навчання та виховання;

- основні методи і прийоми навчання та виховання;
- етапи і методику підготовки до уроку музики у школі (знання, передбачені вибраною спеціалізацією);
- особливості застосування ТЗН в роботі вчителів та викладачів;
- основні форми організації навчально-виховної діяльності школярів;
- особливості роботи організаторів позакласних виховних заходів в 1-8 класах;
- вікові особливості психологічного та фізичного розвитку школярів;
- основні види діяльності та методику їх організації на уроці музичного мистецтва;
- основні направлення і проблеми організації позакласної і позашкільної роботи зі школярами;
- методику проведення і підготовки виховних заходів;
- особливості гігієни та охорони дитячих голосів.

У результаті проходження виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна) студенти повинні **вміти**:

- аналізувати програми і підручники з музики (для базового та профільного рівнів);
- аналізувати навчально-методичну літературу;
- застосовувати на практиці основні принципи, методи та прийоми навчання та виховання;
- методично грамотно планувати і проводити уроки музики у школі;
- володіти музичним інструментом, базовими знаннями з диригування та вокалу;
- розробляти сценарії і плани-конспекти уроків з музичного мистецтва в різних типах, формах, жанрах;
- користуватися ТЗН, працювати з комп'ютерними програмами;
- використовувати різноманітні методи педагогічного дослідження;
- етично поводитися в колективі;
- застосовувати набуті знання, вміння та навички в навчально-виховній роботі з учнями основної та старшої школи;
- розробляти сценарії і плани-конспекти музично-виховних заходів в різних типах, формах, жанрах;
- застосовувати як традиційні, так інноваційні методи музичного виховання.

У процесі проходження виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна) у студента формуються наступні **компетентності**:

- 1) здатність до вибору засобів навчання відповідно до поставлених цілей,

- 2) здатність до правильного структурування лекцій з теоретичних музичних дисциплін, враховуючи психологічні особливості студентів);
- 3) володіння комунікативними якостями особистості (доброзичливість, активність, гнучкість, відкритість у спілкуванні);
- 4) володіння грамотною виразною мовою;
- 5) здатність поєднувати темп та гучність мовлення відповідно до умов сприйняття навчального матеріалу студентами;
- 6) здатність організувати роботу студентів на занятті, створювати творчу атмосферу;
- 7) здатність організувати та проводити контрольне заняття;
- 8) володіння голосом, музичними інструментами на належному рівні;
- 9) здатність до роботи над творами різних форм і жанрів, враховуючи вікові особливості музичної діяльності учнів;
- 10) здатність працювати з різними методиками;
- 11) проявлення оціночних якостей до національної та світової художньої культури;
- 12) здатність до впровадження кращих зразків музичного мистецтва у художньо-педагогічну діяльність, інтерпретування музичних творів, робота над музичними образами;
- 13) здатність до формування у студентів ціннісних орієнтацій, естетичного смаку, обізнаність у жанрах та епохах світової культури.

3. Програма виробничої професійної практики зі спеціалізації «Викладач методики музичного виховання»(безперервна)

Змістовий модуль 1. Підготовчо-організаційна діяльність студента-практиканта.

Тема 1. Участь студентів в установчій конференції.

Тема 2. Знайомство з адміністрацією та керівником від бази практики, ознайомлення з нормативною документацією вищого навчального закладу.

Тема 3. Ознайомлення з технічною базою та методичними доробками викладача методики музичного виховання.

Тема 4. Вивчення навчальної програми дисципліни «Методика музичного виховання у школі», навчального плану.

Тема 5. Аналіз методичної літератури з методики музичного виховання, підбір навчального матеріалу та репертуару.

Тема 6. Складання індивідуального графіку роботи на виробничій професійній практиці зі спеціалізації (безперервна).

Тема 7. Створення наочних посібників згідно зі змістом навчальної програми.

Змістовий модуль 2. Навчально-виховна діяльність студентів.

Тема 8. Спостереження та аналіз лекцій з методики музичного мистецтва, проведених викладачем.

Тема 9. Складання конспектів спостережених лекцій.

Тема 10. Розробка та написання лекції, згідно з тематичним планом.

Тема 11. Створення презентації в Power Point, яка розкриває зміст лекції

Тема 12. Підготовка та написання контрольних завдань до власної лекції.

Тема 13. Застосування інноваційних художньо-педагогічних технологій в практиці роботи викладача музично-теоретичних дисциплін у вузі.

Змістовий модуль 3. Проведення фахових залікових заходів.

Тема 14. Визначення форм, методів і прийомів роботи викладача методики музичного мистецтва та проведення залікового фрагменту лекції з презентацією, її самоаналіз.

Тема 15. Розробка та проведення залікового контрольного заняття на матеріалі проведеної лекції.

Тема 16. Підготовка звітної документації, участь студентів у звітній конференції.

4. Організація і зміст практики по тижням

1-й тиждень: знайомство з викладачем методики музичного виховання у ВНЗ I-II або III-IV рівнів акредитації, навчальним планом, тематичними планами і навчальною програмою «Методики музичного виховання у школі» для студентів III курсу, відвідування лекції з методики музичного виховання; складання індивідуального плану роботи під час проходження практики; спостереження за діяльністю викладача, способами організації діяльності та спілкування під час навчального процесу; складання конспектів та здійснення аналізу спостережених лекцій; розробка планів-конспектів лекцій з методики музичного виховання з використанням мистецтвознавчої, методичної

літератури; підготовка відповідних матеріалів, наочних посібників до лекції; заповнення щоденника педагогічної практики, звітної документації.

2-й тиждень: підготовка презентації лекційного матеріалу та проведення залікового фрагменту лекції; взаємовідвідування лекцій; складання конспектів спостережених лекцій, проведених іншими студентами; розробка залікових завдань для студентів на матеріалі проведених лекцій; заповнення щоденника педагогічної практики; оцінка і самооцінка роботи практиканта в якості викладача методики музичного виховання.

5. Місце і час проведення практики

1. Виробничо-професійна практика зі спеціалізації (безперервна) проводиться на базі вищих навчальних закладів I-II або III-IV рівнів акредитації у студентів спеціалізації «Викладач методики музичного виховання».
2. Виробничо-професійна практика зі спеціалізації (безперервна) проводиться на I курсі магістратури у IX та X семестрах (грудень-квітень) 1 раз на тиждень. Виробничо-професійна практика зі спеціалізації (безперервна) проводиться з перервами на атестаційний тиждень, канікули, виробничу переддипломну педагогічну практику (X семестр). Загальна тривалість практики складає 2 тижні.

6. Звітність

Звітна документація здається студентами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ВНЗ на кафедру теорії та методики музичного мистецтва.

Вона включає:

I. Індивідуальний план роботи студента - практиканта та щоденник педагогічної практики, що має наступні розділи:

1.1. Зміст педагогічної практики (план роботи по дням).

1.2. Зразки аналізу двох лекцій з методики музичного виховання, проведеного викладачем та студентом-практикантом (взаємовідвідування).

1.3. Звіт з виконаної роботи.

II. Розгорнутий конспект проведеного фрагменту лекції з підписом керівника практики від бази практики та керівника практики від ВНЗ.

III. Розроблені контрольні завдання для підведення підсумків з пройденого матеріалу на лекції.

IV. Надання примірників наочності проведеної лекції (презентація Power Point).

V. Відгук викладача методики музичного виховання про проходження педагогічної практики з рекомендованою оцінкою.

VI. Характеристика з печаткою, завірена керівником навчального закладу, на базі якого студент проходив педагогічну практику.

За результатами виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна) проводиться підсумкова конференція на кафедрі теорії та методики музичного мистецтва.

За підсумками виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна) студентам виставляється диференційований залік.

Студенти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини направляються на практику повторно, у вільний від навчання час.

**7. Критерії оцінювання
Виробничої професійної практики зі спеціалізації
«Викладач методики музичного виховання» (безперервна)**

№ п/п	Види діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекцій з методики музичного виховання, проведених викладачем та іншими студентами-практикантами (написання двох конспектів-аналізів)	10 балів (5б./1 аналіз)
2.	Підготовка та написання лекції з методики музичного виховання для студентів III курсу.	20 балів
3.	Проведення залікового фрагменту лекції з методики музичного виховання.	20 балів
4.	Підготовка контрольних завдань для закріплення матеріалу, розкритого на лекції.	15 балів
5.	Самостійна та творча робота (підготовка презентації Power Point, що розкриває зміст лекції).	15 балів
6.	Підготовка та здача звітної документації у відведений час з урахуванням всіх вимог.	10 балів
7.	Участь у конференціях (установча та підсумкова).	10 балів (5 б./1 конф.)
Підсумковий рейтинговий бал		100 балів

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у систему європейського оцінювання ECTS**

Оцінка ECTS	Оцінка за шкалою університету (бали)	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	82-89	добре
C	75-81	
D	69-74	задовільно
E	60-68	
FX	35-59	незадовільно
F	1-34	

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

1. Оформлення титульної сторінки звітної документації.

Звітна документація
виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна)
студента
Інституту мистецтв
Київського університету імені Бориса Грінченка
спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»
V курс, група _____
ПІБ практиканта

Практика проходила у _____ з ____ по ____ 2013р.

Керівник практики від кафедри теорії та методики музичного мистецтва

ПІБ керівника

2. Оформлення щоденника педагогічної практики.

1-а сторінка щоденника:

ЩОДЕННИК

з виробничо-професійної практики зі спеціалізації (безперервна)

студента V курсу, групи _____

Інституту мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

ПІБ практиканта

База проходження практики:

Керівник від бази проходження практики:

Керівник практики від Інституту:

2-а сторінка щоденника: Розклад занять; розклад дзвінків.

3-я сторінка щоденника:

Індивідуальний план роботи

Дата	Дата	Дата	Дата	Дата
Форма роботи	Форма роботи	Форма роботи	Форма роботи	Форма роботи

4-а сторінка щоденника і далі (5,6,7... сторінки):

Дата	Завдання практики, проведена робота	Спостереження та аналіз роботи	Примітка

3. Оформлення залікового плану-конспекту лекції.

Конспект лекції

на тему «_____»,

проведеного студентом V курсу

ПІБ студента

Дата проведення:

Оцінка за проведення:

Підпис керівника від бази практики:

Підпис керівника від Інституту:

2-а сторінка: тема лекції; мета (дидактична, розвиваюча, виховуюча); обладнання.

3-я сторінка і далі (4,5,6... сторінки): план (зміст) лекції:

4. **Оформлення конспекту-аналізу спостереження лекції**

1-а сторінка:

Конспект відвіданої лекції

на тему «_____»

проведеного викладачем (студентом V курсу)

ПІБ виєладача (студента)

Дата проведення:

Підпис керівника від бази практики:

Підпис керівна від Інституту:

2-а сторінка: Тема (назва) лекції; методичний матеріал; список методичної літератури; обладнання; тип лекції (вступна; інформаційна (тематична); заключна (підсумкова); оглядова; нетрадиційна (наприклад, лекція-брифінг, лекція-конференція, кіно (відео) лекція чи інше)

3-я сторінка і далі (4,5,6... сторінки): аналіз відвіданої лекції слід здійснити за схемою, наведеною далі:

1. Загальні відомості про лекцію:
 - тема лекції, її зв'язок з попередніми і наступними, місце у відповідному розділі;
 - форма, тип лекції її структура, відповідність темі і меті;
 - рівень досягнення мети та отримані результати, умови, чинники, що сприяли цьому;
 - сильні та слабкі сторони, досягнення, загальні враження.
2. Підготовка викладача до організації лекції: визначення структури, використання фахової та методичної літератури, підготовка дидактичного та роздаткового матеріалу.

3. Постановка мети, завдань лекції як кінцевого результату, необхідного для досягнення викладачем та студентами, створення у студентів установки на досягнення мети.
4. Відбір змісту навчального матеріалу, розвиток особистісного ставлення у студентів до нього:
 - раціональний відбір наукових, засадничих знань, понять, фактів, що складають основу розвитку умінь та навичок студентів, їхнього соціального становлення, подальшого навчання;
 - спрямованість змісту навчального матеріалу на розгляд навчальних проблем, задоволення їхніх пізнавальних та особистісних потреб та інтересів;
 - відповідність змісту навчального матеріалу рівню розвитку студентів, їхнім пізнавальним можливостям;
 - стимулювання інтересів студентів до змісту навчального матеріалу (новизна знань, умінь, їхня різностороння значущість, парадоксальність понять, фактів, популярність інформації, емоційність викладу, подання матеріалу через призму бачення викладача, науковця);
 - інтегрування змісту навчального матеріалу з іншими темами, навчальними курсами та спецкурсами.
5. Застосування методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і їх творче цілеспрямоване поєднання, активізації думки студентів, стимулювання їх до критичного та творчого мислення, вияву власної позиції, поглядів, самостійного пошуку та дослідження.
6. Діяльність викладача:
 - ставлення до студентів: наявність позитивної установки;
 - стиль діяльності та поведінки викладача, його комунікативні уміння, відкритість, щирість, знаходження контакту зі студентами, вияв педагогічного такту у організації взаємодії зі студентами;
 - забезпечення дисципліни на занятті.
7. Діяльність студентів:
 - ставлення студентів до процесу навчання, застосованих форм, методів організації навчально-пізнавальної діяльності, їхня мотивація;
 - ставлення до особистості викладача, його вияв.
8. Організації міжособистісної взаємодії студентів та розвиток їхніх взаємин:
 - створення психологічно комфортного середовища на лекції;
 - застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).
9. Отримання зворотного зв'язку:

- методи, прийомі організації зворотного зв'язку на кожному етапі проведення лекції;
 - перевірка викладачем рівня розуміння, осмислення студентами навчального матеріалу, рівня сформованості їхніх знань та умінь;
 - застосування зворотного зв'язку для усвідомлення особливостей діяльності, мислення студентів, мотивації їхнього навчання з метою удосконалення організації лекції;
 - застосування зворотного зв'язку та оцінювання для усвідомлення студентами досягнутих успіхів, перспектив їхнього розвитку;
 - об'єктивність оцінювання індивідуальних особливостей навчальної діяльності студентів;
 - мотивація оцінок студентів.
10. Загальні висновки (пропозиції та поради щодо підготовки та проведення наступних лекцій).

Рекомендована література

1. Алексюк М. М. Педагогіка вищої школи. - К.: ІСДО, 1993. - 217с.
2. Апраксина О. А. Методика музикального виховання в школі. - М.: Просвещение, 1983, - 221с.
3. Бабанський Ю. К. Педагогіка. - М.: Просвещение, 1989. -607с.
4. Галузинський В. М., Євтух М. Б. Педагогіка: теорія та історія. -К.: 1994.
5. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття») -К.:, 1994.
6. Дмитриєва Л. Г., Черноиваненко Н. М. Методика музикального виховання в школі. - М.: Просвещение, 1989, - 207с.
7. Кабалевський Д. Б. Виховання ума і серця. - М.: Просвещение, 1981 - 192с.
8. Огороднов Д. Е. Музикально - півчеське виховання дітей в загальноосвітній школі.- К.: Муз. Україна, 1989, - 163с.
9. Педагогіка (За ред. М. Д. Ярмаченка).- К.: Вища школа. 1991, - 287с.
10. Практикум з педагогіки /Під ред. О. А. Дубасенюк, А. В. Іванченка - К.: ІСДО, 1996, - 432с.
11. Програма з «Музики» 1-4 класи. - К.: ІСДО. 1996, - 108с.
12. Програма з «Музики» 5-8 класи. - К.: «Освіта» 1993, - 97с.
13. Раввінов О.Г. Методика хорового співу в школі. – К., 1971.
14. Ростовський О.Я. Керівництво процесом сприймання музики школярами. Методичні рекомендації. – К., 1990.
15. Ростовський О.Я., Жулков М.Я. Педагогічні проблеми оволодіння новою програмою по музиці / Начальна школа. – 1990.
16. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в початковій школі.: Навч.-метод. посібник. -Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. – 272с.
17. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі.: Навч.-метод. посібник. -Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. – 272с.
18. Струве Г.А. Шкільний хор. – М., 1981.
19. Стулова Г.П. Дидактичні основи навчання співу. – М., 1988.
20. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. – К., 1978.
21. Теплов Б.М. Психологія муз. здібностей. Изб. соч. В 2т. – М., 1985.
22. Хлебнікова Л.О. Навчання музики у школі за системою Д.Б.Кабалевського. – К., 1986.
23. Фіцула М. М. Педагогіка. - Тернопіль, : Навчальна книга, 1997, - 189с.
24. Харламов И. Ф. Педагогіка. - М.: Высшая школа, 1990, - 576с.